

NOTÍCIES EXTERIORS

Butlletí d'informacions econòmiques internacionals

Núm. 88

1 setembre 2016

SECTORIAL

Porc: l'embargament rus i la consolidació de les exportacions als mercats asiàtics

El Magrama, en la seva darrera publicació sobre els [indicadors anuals \(2015\)](#), aborda de manera específica els efectes de l'embargament rus en relació al comerç d'Espanya. Des de l'embargament i el tancament del mercat rus, les exportacions espanyoles de porcí (amb una quota excedentària d'autoabastament molt positiva), ha cercat els mercats asiàtics com a alternativa de destinació de la seva producció. Unes destinacions que s'han consolidat al llarg d'aquests dos darrers anys. En concret, pel que fa a les exportacions espanyola extracomunitàries de carn porcina, el Japó es consolida com a primer país destinatari i a continuació la Xina i Corea del Sud (amb creixements del 67% i del 155%, respectivament). Pel que fa a les despulles, també aquests dos països han absorbit la major part de les exportacions anteriorment destinades a Rússia i, especialment Corea del Sud, que ha augmentat un 181% les importacions espanyoles l'any 2015 en relació a l'any anterior.

D'altra banda, a mitjan el mes d'agost, l'OMC declarava que la prohibició de les exportacions comunitàries (2014) era il·legal segons les normes del comerç mundial i que aquesta prohibició s'havia d'aixecar. El COPA-Cogeca estima que aquest alçament es podria produir l'any 2018. Però és difícil que es tornin assolir els volums d'importació de Rússia anteriors a l'any 2014: el poder adquisitiu rus s'ha deteriorat, la moneda s'ha devaluat de manera important, altres països (Brasil) han ocupat el lloc deixat pels països sancionats per les autoritats russes (UE, EUA i Canadà); i en darrer lloc, Rússia ha engegat importants plans de producció autòctona.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2805_es.htm

Llet: impacte reducció voluntària de l'oferta

El mes de juliol d'enguany el Consell aprovava un nou paquet de mesures anticrisi per un total de 500 M€ que, si hi afegim l'anterior paquet aprovat el mes de setembre del 2015, en total seran 1.000 M€ de pressupost comunitari per apaivagar una crisi en alguns sectors i principalment dirigit al sector lacti. Un sector que ja va entrar en crisi abans del tancament de les quotes el mes d'abril del 2015.

En el darrer paquet del mes de juliol, una de les mesures estrella ha estat la "reducció voluntària de la producció lletera". En aquest [article](#) s'analitzen els efectes d'aquesta mesura en l'oferta comunitària de llet.

La Comissió estima que amb un pagament de 14 ct./kg, es podria reduir la producció comunitària en 1,1 milions de tones. L'articulista (i juntament també amb d'altres organitzacions com la European Milk Board) considera que l'impacte en el mercat no serà net o lineal. En concret, cita dos elements a tenir en compte:

- L'elasticitat de la demanda. Perquè els preus augmentin, l'elasticitat de la demanda no ha de canviar significativament. Considera que tot i l'expansió dels darrers temps de la demanda comunitària cercant mercats mundials, aquesta continua essent força inelàstica. És més, estima que per cada 1% de retirada de volum de llet del mercat produeix un augment del preu del 2,5%.
- L'efecte rebot (i d'esllavissada): incertesa en relació a les decisions finals dels productors. En aquest comportament es pot encabir des d'algunes reduccions (o també possibles abandonaments) ja previstos amb la crisi que no es faran efectius i/o les d'aquells productors que aturaran les decisions més expansionistes (augment de la producció).

Finalment, quant als preus de mercat, estima que augmentaran entre un 3%-4% durant el darrer trimestre de l'any. L'autor és partidari d'aquest model (front el proteccionista) tot i que considera que el sistema de gestió serà feixuc i difícil d'administrar. En contrapartida, si els resultats són positius, pot ser un model de gestió futura per altres sectors.

CEREALS: collita mundial 2016/17 abundant i retrocedeix a la UE-28

Segons les previsions del [CIC](#) (Consell Internacional de Cereals) a finals del mes d'agost, estimava que la producció mundial de cereals s'aproximarà al "màxim històric" aquesta campanya. Les previsions de consum i d'estocs són també importants i elevades.

La darrera dada sobre la producció mundial de cereals serà un 3,5% superior a la campanya anterior (2015/16): per tipus de cereal, s'espera que la de blat augmenti un 1% en relació a l'anterior campanya i la de blat de moro sigui un 6,2% superior i la d'arròs un 2,3%. S'espera un elevat consum (+4,3%) i una especial competència en el preu dels cereals destinat a pinsos.

Quant al comerç, les xifres es mantindran elevades (330 milions de tones), però sense superar la xifra rècord de la campanya anterior. En aquest darrer cas, com a conseqüència de les decisions de les autoritats xineses d'augmentar la producció autòctona.

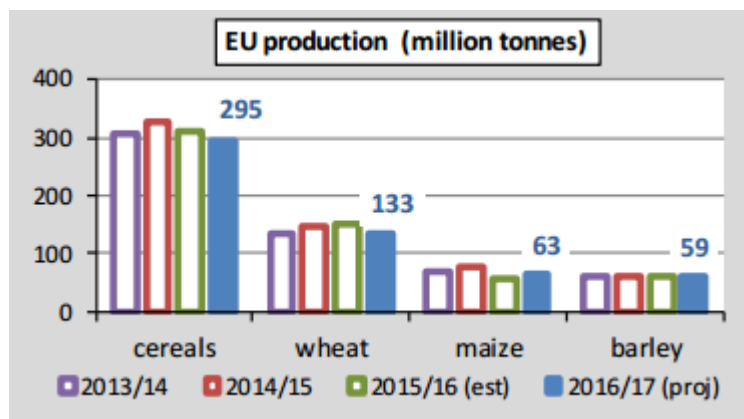
	13/14	14/15	15/16	16/17	
		est.	forecast	28.07	25.08
				proj.	
TOTAL GRAINS*			25.02	28.07	25.08
Production	2008	2047	2000	2046	2069
Trade	310	322	343	324	330
Consumption	1935	2008	1982	2029	2046
Carryover stocks	412	451	469	488	492

* Wheat and coarse grains

Producció mundial esperada (CIC)

Malgrat les bones expectatives en relació a la collita comunitària de principis del mes juny, unes pluges poc oportunes no han permès assolir les previsions d'una bona collita i finalment la UE-28, i segons les [previsions de finals del mes d'agost](#), preveu una disminució del 5,1% en la producció total de cereals en relació a la campanya anterior. Les expectatives més negatives són per al blat (-12,1%) i per a l'ordi (-2,8%). Entre els grans productors destaca la forta disminució de la producció de cereals en el cas de França (-20,4%), del Regne Unit (-10,5%) i d'Alemanya (-6,9%).

VI: els efectes del "brexit"

[L'Observatori del mercat de vi espanyol](#) ha publicat (13/7/16) un article sobre els possibles efectes de la sortida del Regne Unit de la UE. Tot i que és el segon destinatari dels vins espanyol, l'Observatori conclou que l'impacte del denominat "brexit" serà limitat. Més concretament, que els efectes de la variació de la lliura, del comerç, del consum i de possibles augments d'impostos no sembla que afectaran de manera negativa les exportacions dels vins espanyols front a la competència.

Considera que els efectes monetaris més importants es derivaran de la possible variació (a la baixa de la lliura esterlina), però que aquests efectes seran més importants en els proveïdors de l'hemisferi sud que fan les transaccions en dòlars, ja que el tipus de canvi lliura/dòlar quedarà més afectat que front a l'euro. En un país com el Regne Unit amb una tradició lliurecanvista, no es preveu un canvi dràstic en relació a legislació vigent que impliqui més traves a les importacions.

Els efectes més adversos es podrien derivar de l'impacte del *brexit* sobre el consum anglosaxó. Un eventual empobriment de la població per finançar el *brexit* podria afectar la capacitat de compra dels consumidors del Regne Unit.

En canvi, l'Observatori preveu un efecte positiu: com a país tercer, les exportacions espanyoles podran rebre ajuts a l'exportació de les arque comunitàries.

L'article conté una anàlisi aprofundida sobre l'evolució de les exportacions per CA i en concret compara dos anys, el 2000 i el 2015. Conclou que les principals CA que tenen una tendència creixent quant a volum i valor monetari d'exportacions vitivinícoles són, per aquest ordre: La Rioja, Catalunya (centrades en el cava, 72% del valor monetari de les exportacions de l'any 2015) i el País Basc. Andalusia, primera CA exportadora (valor monetari) l'any 2000 ha passat a la cinquena posició al darrera de les tres primeres assenyalades, i també de Navarra i Castella-la Manxa (que és la primera quant a volum d'exportació, però a un preu molt baix, ja que és vi a granel).

HORIZONTAL

FAO: índex de preus mundials dels aliments, juliol 2016

L'índex dels preus dels aliments del mes de juliol es va situar en els 161,9 punts, un 0,8% inferior al mes anterior i la primera baixada després de cinc augments consecutius. La disminució de l'índex és conseqüència de la disminució dels preus dels cereals i els olis vegetals i, en canvi, de més fermesa en els preus dels productes lactis, carn i sucre.

Els preus mundials dels cereals durant el mes de juliol va caure un 5,6% per un excedent d'oferta principalment de blat de moro (EUA) i més moderada en el blat (Mar Negre). La caiguda de l'índex dels preus dels olis vegetals ha estat inferior, del 2,8%, en aquest cas per una disminució important del preu dels olis de palma però també de la caiguda moderada dels preus dels olis de soja, de gira-sol i de colza, derivada d'unes expectatives a l'alça de les seves collites.

En paral·lel, l'índex del preu de la carn va augmentar el mes de juliol un 1,3%, liderat per l'augment dels preus del porc (principalment a la UE) però també de l'oví i del boví (a Oceania) i sustentada en la recuperació de la demanda xinesa. En el cas dels productes lactis, aquest índex de preus ha estat un 3,2% superior al del mes de juny, tot i que l'índex continua per sota dels anys 2013 i 2014.

<http://www.fao.org/worldfoodsituation/foodpricesindex/es/>

FAO-OCDE: Perspectives agrícoles 2016-2025

A principis del mes de juny es publicava [l'informe anual conjunt](#) de la FAO i l'OCDE sobre les perspectives agrícoles per als propers deu anys. Segons les seves conclusions, s'alerta sobre l'aturada del creixement dels preus mundials agraris dels darrers anys que s'havia sustentat en un sòlid creixement de l'oferta; també s'alerta sobre la desacceleració de l'economia mundial que ha debilitat la demanda i no s'espera una taxa de creixement com la dels darrers anys i finalment han augmentat els preus del petroli i també els estocs acumulats.

Es preveu que els preus agraris es mantinguin propers a la inflació, però consideren que la seva volatilitat continuarà essent elevada. Es preveu que el creixement dels preus dels productes ramaders serà superior als dels agrícoles: un augment dels ingressos (especialment en els països emergents), augmentarà la demanda de carn i de llet i també dels cereals secundaris (destinats a la producció de pinso). S'espera, però, un estancament (estabilitat) dels preus dels agrocarbursants per les polítiques més conservadores d'alguns països i per la disminució dels preus de l'energia.

S'estima que l'augment previst de la demanda d'aliments i d'augment de la producció de pinsos es canalitzi mitjançant l'increment de la productivitat i més concretament que la millora dels rendiments dels conreus representin prop del 80% del creixement de la productivitat; és a dir, no s'espera un augment desorbitat del creixent de les terres de conreu o del nombre de caps de bestiar.

En relació al comerç mundial, s'espera que continuï augmentant durant la propera dècada, tot i que a una taxa mitjana inferior al 50% de la taxa de creixement de dècada anterior (un 1,8% en volum front al 4,3% de la darrera dècada). Quant a les exportacions, aquestes continuaran concentrades en pocs països i més variabilitat pel que fa a països importadors, tot i que la Xina continuarà essent decisiva per les importacions de soja, de productes lactis i de cereals secundaris diferents al blat de moro. Finalment, s'espera la intensificació de la dependència de les importacions d'aliments de les regions amb menys recursos (Àfrica del Nord i Orient Mitjà).

Un informe que ha estat [editorialitzat i comentat](#) per Momagri (*think tank* francès). En síntesi, els factors a considerar són els següents:

1. Considera que un model basat en l'equilibri de mercats (el model AGLINK utilitzat per predir el comportament dels mercats), és difícil que detecti una inestabilitat dels mercats, ja que precisament el principal component és el d'estabilitat d'aquests. Considera que el seu model és més complet, ja que conté fonts d'inestabilitat (clima, endarreriments en l'inici de les collites, diverses formes d'emmagatzematge, i una representació del finançament dels mercats).
2. L'informe representa una ruptura en el discurs dels darrers anys sobre la necessitat d'alimentar nou mil milions de persones i les propostes per superar-la, com la d'insuficiència de terres de conreu i que estudis posteriors han demostrat el contrari.
3. Lamenta que aquestes organitzacions no facin una revisió de les expectatives anteriors ni expliquin les raons de cicles de preus elevats que han donat lloc a inversions excessives en capacitat de producció.
4. El discurs de presentació de l'informe representa un canvi en el relat de la FAO en relació als preus agraris com a indicador de seguretat alimentària i el reconeixement que la excessiva volatilitat d'aquests és un problema important.
5. En subestimar la inestabilitat estructural dels mercats agraris mundials i les seves negatives conseqüències, considera que les seves projeccions no són realistes i, per tant, considera que és incapaç de formular recomanacions apropiades de polítiques agràries.

FAO: la situació dels boscos del món (SOFO) l'any 2016

La FAO, el 18 de juliol, també publicava [el seu informe periòdic](#) sobre la situació dels boscos en el món (2016). Un informe que també reflecteix moderadament el canvi de discurs de l'organització i una aposta més ferma pel manteniment dels boscos. El secretari general de la FAO en la seva presentació va suggerir que "la seguretat alimentària es pot assolir amb la intensificació agrícola i altres mesures de protecció social que amb l'expansió de les àrees agrícoles amb la desforestació".

El missatge de la nova publicació és clar: és possible incrementar la productivitat i la seguretat alimentària i a la vegada aturar i fins i tot invertir la tendència a l'alça de la desforestació mundial. Segons el SOFO 2016, a més de 20 països des del 1990 es demostra que s'han millorat els seus nivells de seguretat alimentària alhora que han mantingut o augmentat la seva coberta forestal.

La nova publicació reflecteix l'estat actual dels boscos mundials. Quant a desforestació, afirma que les elevades taxes actuals en zones tropicals i subtropicals són degudes (en mitjana i que varien segons les regions) en un 40% a la conversió en terres agrícoles en agricultura de gran escala comercial, en un 33% a l'agricultura de subsistència local i el 27% restant atribuïble a la infraestructura, l'expansió urbana i la mineria.

L'informe també assenyala que la pèrdua de zona forestal entre el 2010 i el 2015 va estat parcialment compensada per l'expansió natural dels boscos en superfícies abandonades (2,2 milions d'hectàrees per any) i per la replantació activa (3,1 milions d'hectàrees anuals).

Prospectiva: utilització de les terres i seguretat alimentària 2050

A mitjan juliol, es publicaven els documents aportats al col·loqui de presentació del nou [estudi](#) de l'INRA i el CIRAD (organismes de recerca francesos) en relació a la seguretat alimentària en l'horitzó 2050. Aquests estudis són la continuació dels publicats l'any 2011 i en aquests cas s'analitzen els principals factors que determinen l'evolució de l'ús de la terra i la relació amb la seguretat alimentària i el clima.

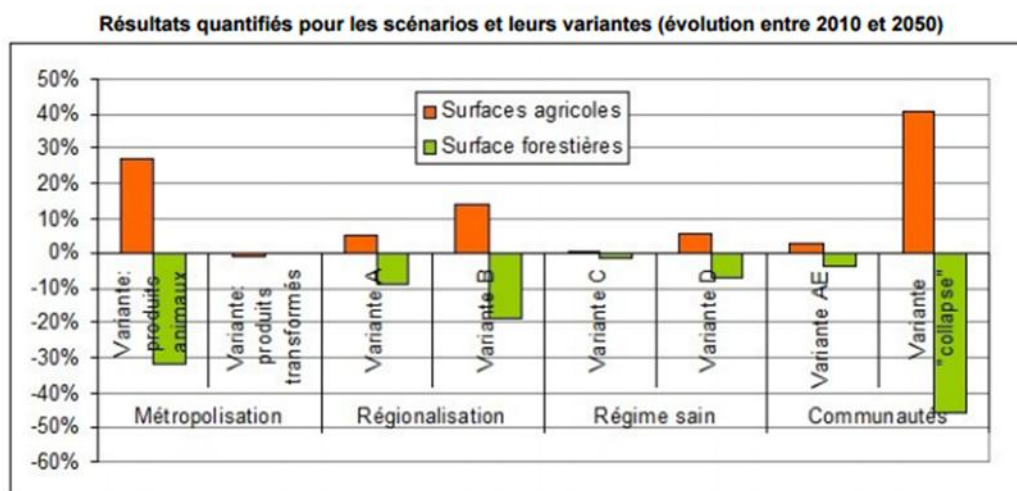

L'estudi presenta dos escenaris tendencials de conseqüències extremes: l'escenari metropolità, caracteritzat per un creixement sense límits i una transició alimentària cap un major nombre de productes transformats o d'origen animal; l'altra escenari, denominat "comunitats", preveu un context de crisis recurrents i de fragmentació regional que porta cap a una reducció del creixement i l'estancament (fins i tot caiguda) de rendiments dels cultius, la qual cosa genera incertesa en relació a garantir la seguretat alimentària mundial.

Entre aquests dos escenaris extrems, un comitè d'experts (en el col·loqui de presentació de l'estudi), dibuixa tres escenaris alternatius:

- Dieta saludable (*healthy*), amb una alimentació sana en termes nutritius i en quantitat suficients que implica una diversificació de la producció agrícola;
- Regionalització, on cada regió del món desenvolupa la seva pròpia estratègia de sobirania alimentària, reduint al mínim els intercanvis amb l'exterior.
- Llars (*households*), amb un important paper de les cooperatives i l'agricultura familiar; gran mobilitat entre zones urbanes i rurals i dietes híbrides amb alimentació tradicional i moderna.

Només l'escenari de "dieta saludable" garanteix la seguretat alimentària a nivell mundial amb el manteniment de zones forestals i de sistema agrícoles sostenibles. L'estudi conclou que és essencial per a la consecució d'aquest (fràgil) objectiu són necessàries polítiques públiques sòlides i coordinades en els diferents nivells (mundial, nacional i local). El repte és aconseguir un sistema d'administració mundial per a la seguretat alimentària i l'ús de la terra amb l'objectiu de prevenir crisi alimentàries, acaparament de sòl i de desforestació, i apaivagar els efectes del canvi climàtic.

Source : CIRAD-INRA ; mise en forme CEP

http://www7.international.inra.fr/es/el_instituto/prospectiva/estudio_prospectivo_agrimonde_terra
<http://www.cirad.fr/en/publications-resources/publishing/studies-and-documents/prospective-agrimonde-terra>

COMUNITARI

Crisi de mercats: el consell de Ministres aprova un nou pla

El Consell de Ministres d'Agricultura de la UE va a aprovar en la sessió del mes de juliol un nou pla anticrisi, amb un pressupost previst de 500 M€. El conjunt de mesures són les següents:

- Un règim de reducció voluntària de la producció lletera en tot l'àmbit comunitari, amb una dotació de 150 M€.
- Una ajuda d'adaptació per a cada EM, dotada amb 350 M€ i susceptible de ser augmentada amb fons nacionals (cofinançament) per la mateixa quantitat. En el cas d'Espanya, aquest fons és de 14,665 M€. Es preveu una flexibilitat als EM per determinar les mesures concretes a aplicar en el seu territori.
- Altres mesures complementàries pendents de concretar en el moment del Consell: flexibilitat en alguns ajuts, avançament de pagaments, reforçament dels instruments de la xarxa de seguretat, etc.
- En el cas de les fruites i hortalisses, es van incrementar els preus de retirada tant per a distribució gratuïta com per a altres destinacions i està previst que entri en funcionament a partir del mes de gener del 2017.

A finals del mes d'agost la Comissió ja anunciava com es concretaria legislativament aquest nou paquet: tres reglaments "delegats" (el dels 350 M€, el del sistema de reducció voluntària de la producció de llet en tot l'àmbit comunitari i el de l'extensió del període d'intervenció pública de llet desnatada en pols) i quatre reglaments tècnics més d'execució (sobre ajuts connectats, la possibilitat d'avançar els pagaments 2016, el de la pròrroga de sis mesos més de la modificació de l'article 222 de l'OCM i el d'intervenció d'LDP –tant del sistema públic com del privat, que es podria perllongar fins al mes de febrer del 2017-).

En relació a la **reducció voluntària de la producció de llet**, el màxim consens tècnic sembla que s'ha focalitzat a fixar-ho en un 50% d'un període de referència (darrer trimestre de l'any 2016 en relació al mateix període de l'any anterior) a raó de 0,14€/kg reduït i un mínim de 1.500 kg de reducció. S'instaurarà un sistema de penalització si no es compleixen els termes de la reducció voluntària i un sistema de control (el sistema de gestió final es consensuava a finals del mes d'agost i la publicació dels reglaments durant el mes de setembre). S'acceptarien totes les ofertes a no ser que s'ultrapassi el volum global per a la UE-28 (1,07 milions de tones), que obriria la possibilitat de fixar coeficients de reducció del volum ofert. En canvi, sinó s'assoleix el nivell de retirada prevista, s'admetran ofertes fins al mes de març del 2017.

http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/agrifish/2016/07/18/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Agriculture+and+Fisheries+Council%2c+18%2f07%2f2016+-+Main+results

http://ec.europa.eu/agriculture/newsroom/292_en.htm

<http://www.fepex.es/noticias/detalle/incremento-precios-retirada-frutas-hortalizas-propuetos-Comision-mejoran-eficacia-medidas-gestion-crisis>